Nejlacinější — nejlepší český týdeník na západě.

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING MEDIUM.

Založ[illegible] 1871.—Roč. 40. Omaha, Neb., ve středu 4. ledna 1911. Číslo 24.

Zprávy zahraničné

ČECHY.

Český zemský sněm svolán jest na den 10. ledna. Ku konci tohoto týdne započnou předporady ve příčině nového pokusu o docílení dohody mezi Čechy a Němci, od níž záleží dělnost sněmu, jehož práce až dosud byly vždy mařeny německou obstrukcí. — Mezi nově zvolenými členy České Akademie v Praze jest i dr. Aleš Hrdlička, kurátor oddělení pro fysickou anthropologii Národního musea ve Washingtoně. Dr. Hrdlička jest členem nejproslulejších učených společností na světě, ale my jsme jisti, že toto vyznamenání ve vlasti bude mu, jako Čechu, nejmilejší. — Právě došlé pražské "Národní Listy" ze dne 18. prosince pod ohlavením "Vánoční dar amerických Čechů Ústřední Matici Školské — 50,000 korun" přinášejí na přední stránce následující sdělení:— "Američtí Čechové zaslali včera prostřednictvím Česko-americké tiskové kanceláře v Chicagu, Ill., Národní radě české v Praze kabelový telegram, jímž oznamují, že milion centů (50,000 korun) ve prospěch Ústřední Matice Školské jako jubilejní dar české Ameriky na záchranu českých dítek před germanisací právě byl dovršen a že posílají dnes panu Frant. Korbelovi, bývalému hon. konsulovi v San Francisku obnos tento za účelem jeho odevzdání Ústřední Matici Školské. Zprávu tuto, kterou čeští rodáci ve Spoj. Státech severoamerických skutkem dokazují poznovu svoje vroucí české vlastenectví podle hesla: "Co srdce pojí, moře nerozdvojí," uvítá zajisté celá česká veřejnost s upřímným povděkem. Matiční sbírka tato uspořádána byla v upomínku nezapomenutelného přijetí Čechů amer. v naší matiče Praze v červnu r. 1885 při prvé výpravě jejich do staré vlasti, jak nadšeně líčí jejich provolání v česko-amerických listech po 25 letech uveřejněné. O telegrafické depeši této podala Národní Rada česká ihned zprávu jak Ústřední Matici Školské, tak panu Frant. Korbelovi, jednomu z nejstarších Čechoameričanů, který v Americe strávil celkem 35 let." — Konala se dvouhodinová porada, věnovaná rekonstrukci Slovanské Jednoty. Konference súčastnili se za poslance české dr. Fiedler, dr. Hruban, Šrámek a Klofáč, za poslance jihoslovanské dr. Ploj, dr. Šusteršič, dr. Korošec a dr. Dulibič. Jednomyslně schválena změna stanov Slovanské Jednoty. Zbývá toliko ještě nově formulovati některá ustanovení, což se stane na poradě příští. Jest důvodná naděje, že nový útvar Slovanské Jednoty, jež čítá 125 poslanců a jež se organisuje způsobem závazným, bude hotov ještě před prázdni novoroční. — Ústřední Matice Školská obdržela zase velkou peněžitou podporu dle znění po[illegible] ní vůle nedávno zemřelého českého vlastence. Železniční inspektor jménem Kuchynka odkázal své jmění v obnosu tři sta tisíc korun Ústřední Matici Školské. Pamětihodné jest, že štědrý dárce ve své poslední vůli neodkázal nic svým příbuzným, nýbrž daroval vše na podporu českého školství. — Právě došlé pražské časopisy přinášejí následující zajímavou zprávu: Náš virtuos Jan Kubelík za obrovskou cenu čtyři tisíc liber šterlinků čili [illegible] koupil nejkrásnější a nejvzácnější housle světa. Housle ty tónem předčí i slavný nástroj "Messia." Za housle "Emperor," které sto let [illegible] ve [illegible], žádáno původně 10,000 liber šterlinků. Nyní přešly do rukou slavného českého umělce.

RAKOUSKO-UHERSKO.

Arcikníže následník František Ferdinand jak se úředně oznamuje navštíví v březnu ruský dvůr ruský. Sdělení tomu přičítá se ve všech politických kruzích velká důležitost. Nastávající návštěva následníkova jakožto zástupce císaře Františka Josefa v Petrohradě považuje se za posílení na počátku roku docílení dohody mezi Rakousko-Uherskem a Ruskem. V zasvěcených kruzích se očekává, že návštěva ta přispěje ku posílení přátelských vztahů mezi oběma zeměmi a že dojde ku obnovení poměru, jenž stával před bosenskou krisí. S napjetím očekávají se projevy ruských vládních orgánů ve spojení s oznámením této návštěvy.— Časopisy zaměstnávají se nyní obšírně událostmi ve spojení se zahájením delegací arcíknížetem-následníkem Františkem Ferdinandem. Následník v odpovědi své na řeči předsedů rakouské a uherské delegace prohlásil, že zahraničné poměry utvářily se velice uspokojivě. Monarchie, opírajíc se o své aliance a o svoje dobré vztahy ku všem vládám, bude dle prohlášení jeho pokračovati v úsilí o upevnění míru. Dále prohlásil následník, že požadavky na armádu zvýšeny byly jen v malé míře, za to ale válečné loďstvo vyžaduje větších vydání s ohledem na připravenost všech jiných vlád. — Vídeňáci všech tříd opouštějí město na Dunaji na několik dní, aby se vyhnuly od města nařízenému sčítání obyvatelstva, které jest spojeno s nepříjemnými otázkami. Nejen že musejí býti zodpověděny otázky ohledně stáří, příjmů, zaměstnání atd., nýbrž i mnohé jiné choulostivého druhu. A aby byla věc ta ještě nepříjemnější, musejí býti sčítací archy dány majitelům, správcům domů, kteří musejí obeznámiti policii, "nesouhlasí-li něco." — Italský velvyslanec u vídenského dvora, vévoda Avarna, obdržel velkokříž řádu Leopoldova. To pokládá se za důkaz dobrých vztahů mezi oběma zeměmi. — Číšníci vídenských kaváren mají v úmyslu vyvolati generální stávku. Podnět k ní skýtá prozrazený úmysl vídenských kavárníků zavésti ženskou obsluhu. — Poslední dobou zase kolují četné pověsti o onemocnění císaře Františka Josefa. — Felix Weingartner ustanoven byl definitivně dirigentem vídenské Filharmonie.

NĚMECKO.

Velkoadmirál princ Jindřich Pruský zasáhl do sporu dvou časopisů v Kielu s divadelní komisí. Zavolal si kritika jednoho z oněch listů a vyslovil mu svou nespokojenost s nepříznivým posuzováním divadelních výkonů. To bylo neoprávněné zasažení do novinářských práv a oba kielské denníky to princi pověděly v ostrých článcích. — Špatný konec mělo sváteční kinematografické představení u hudebního ředitele Kolbana v Stallschreiberstrasse, k němuž bylo pozváno mnoho hostí. Stalo se, že se vznal jeden film, a v okamžiku byl v plamenech celý přístroj. Manželé Kolbovi a většina hostí, kteří nemohli rychle utéci, byli značně popáleni. Musili býti přivoláni hasiči, kteří plameny uhasili. — V Schoeneberge zemřel známý německý spisovatel Viktor Lavarenz v stáří 49 roků. V roce 1902, když byl pruský princ Jindřich ve Spoj. Státech, byl také v Americe. Po návratu do Německa napsal knihy: "Zimní cesta do Ameriky," "Cestovní obrázky z Atlantiku" a "Cesta Prince Jindřicha do Ameriky." — Josef Brucker, jenž chce letěti příštího března nebo dubna z Capverdských ostrovů se vzducholodí "Suchard" přes Atlantický oceán na Barbady nebo Trinidad, použije svého důmyslného vynálezu, by odrážel plyn v balonu chladný a zabránil tak pokud možno jeho unikání. Začínáním na [illegible] balonového obalu bude možno látku udržovati stále vlhkou a tím chladnou. — V městském chorobinci v Erfurtu bylo otráveno mnoho osob zkaženým [illegible]. Čtyři ženy a muž již zemřeli a sedm osob leží v nemocnici v tak kritickém stavu, že jest obava, že rovněž zemrou. — Zdá se být nyní jisto, že pruskému sněmu bude podána předloha zákona, dovolující podmíněné pohřbívání ohněm. Pruská vláda sdělila před krátkým časem, že jest pro pohřbívání ohněm v Prusku, že však podá toho se týkající předlohu, teprve až její přijetí sněmem se bude zdáti jistým. — Hrabě Percival Douglas, jenž přišel nešťastnými spekulacemi a také vyděračstvím o všechno své dosti značné jmění, spáchal sebevraždu. Nebylo mu ještě 40 let. — U Pasova v dolních Bavořích způsobil požár nenahraditelnou škodu. Starobylý klášter cistercický Im Heiligen Kreuz u Bernardusquellu shořel úplně. — Panuje obava k vůli parníku 'Genua,' jenž odsud odjel do Barcelony, kam měl přijeti již před týdnem, ale dosud tam není. — Spor mezi prof. Bernhardem s Seringem na Berlínské universitě byl vyřízen tak, že na filosofické fakultě bude zase pokoj.

ITALIE.

Sopka Vesuv započala opět zhoubnou svou činnost, chrlíc dnem i nocí obrovské spousty ohnivé lávy ze svého jícnu. Výbuchy jsou tak silné, že za nimi následují prudké otřesy země. Celé dny a noci zahalena jest obloha v ohnivou záplavou a celé okolí zahaleno jest v dusivý kouř. — Vůdcové železničních zřízenců tvrdí, že jich sdružení čítá 146,000 členů a že jsou nyní připraveni k stávce k vůli lepšímu platu. Praví, že "sabotage" bude prováděna takovým způsobem, že stávka bude jistě úspěšná. — Zhoubný požár, který dle všech známek ještě zuří, zničil dřevěné budovy kolem přístavu v Messině. Zpráva o požáru došla s jednou lodí. Telegrafní a telefonní spojení s Messinou jest přerušeno. Mezi hořícími budovami nachází se poštovní úřad, telegrafní úřad a nádraží. — Z Etny šlehají plameny a vystupuje kouř, ale láva neteče. Obyvatelstvo v okolí se proto poněkud upokojilo. Myslí se, že sopka se brzy zase uklidní. — Dne 28. prosince připadající druhý výroční den velikého zemětřesení byl dnem smutku. Byly konány zádušní mše a pamětní schůze, v nichž bylo vzpomenuto pomoci, jíž se dostalo katastrofou postiženým od jiných zemí, jmenovitě od Spojených Států. — Papež přijal v soukromé audienci saského prince Maximiliana, jenž přijel do Říma, aby formálně odvolal, co napsal o žádoucnosti spojení řecké a římské církve.

FRANCIE.

Místoadmirál Schroeder a místoadmirál Murdock, velitelé první a třetí divise atlantické eskádry bitevních lodí Spoj. Států, které byly v Brestu na návštěvě, uspořádali na svých vlajkových lodích slavnosti na rozloučenou. Veškeré civilní a vojenské úřady, jakož i asi 1000 jiných hostí se jí súčastnili. — Jedno sto padesát členů poslanecké sněmovny spojilo se a podalo petici vládě, aby byla provedeno nové líčení s Durandem, tajemníkem syndikátu nakladačů uhlí, který byl odsouzen k smrti, protože prý zavinil zavraždění stávkokaza Dongeho, za stávky dělníků dokovních v Havru v prosinci loňského roku. Žádost o nový soud je založena na tvrzení, že se při líčení stala chyba. — Poslední vůle vévodkyně Angoulême, o kteréžto listině se všeobecně myslelo, že byla zničena ohněm, byla nalezena a v časopisech uveřejněna. Vévodkyně Angoulême byla dcerou Ludvíka XVI. Vévodkyně odkazuje se touto poslední vůlí všech svých práv a nároků na panství Naundorf-Bourbonu a praví, že uznává za pravou dědičku panství [illegible] princeznu Jeanne de Bourbon, která uznána bratrem vévodkyně za dauphina. Tato listina jest velké historické důležitosti a nikdy se nemyslelo, že by mohla býti nalezena.

RUSKO.

Hrob hraběte Tolstého v Jasné Poljaně stane se možná jedním z hlavních poutnických míst Ruska. Od pohřbu přichází k němu denně značné množství sedláků. Většina přicházejí pěšky a mnozí nacházejí se na cestě, často z míst velmi vzdálených. U hrobu možno spatřiti sta poutníků klečících, zpívajících a líbajících zemi. Poutníkům je dovoleno, aby si prohlédli světnice, v nichž Tolstoj bydlil, kde nebylo ničím ani hnuto. Posud zavládá rozhořčení nad nikcí svatého synodu, který zakázal panichydy za Tolstého v kostelech pravoslavných. — Velkoknížata Mikuláš Nikolajevič, Michael Michaljovič a Sergius Michajlovič odejeli do Skierniewice v Ruském Polsku, kde ve společnosti devíti nejpřednějších rakouských osobností, mezi nimiž nachází se arcikníže-následník František Ferdinand, oddají se lovu v tamním revíru. Schůzi této přikládá se velká politická důležitost.

ŠPANĚLSKO, PORTUGALSKO A ŘECKO.

Dvanáct tisíc dokovních dělníků a nakladačů uhlí vyšlo v Barceloně na stávku. Stávka měla za následek naprosté zastavení lodní dopravy v přístavu. Kotvící tam lodi nemohou ani složiti ani naložiti své náklady. Americké a německé obchodní domy v městě požádaly guvernera, aby poslal vojsko do přístaviště a umožnil jim další dopravu nahromaděných zásob zboží. — Zprávy z Athén oznamují, že při zemětřesení v provincii Elis, jež trvalo pět dní, zničeny byly dvě osady a sice Lechaena a Andravida. Avšak obyvatelstvu podařilo se dostati se v čas do bezpečí. — Bývalý předseda ministerstva de Castro, dvanáct dřívějších guvernerů a ředitelů portugalské banky, všichni dřívější ministři a vrchní účetní, výplatčí a pokladník banky, byli na rozkaz nynější vlády republiky zatčeni. Jsou obžalováni, že při správě banky používali nezákonitých method. Všichni byli po složení vysokých záruk propuštěni na svobodu až do zahájení jejich procesu. De Castro, který je schromlý, nemohl se dostaviti před vyšetřujícího soudce. Záruka pro něho ustanovena byla na $2,000,000, kterou hned složili jeho přátelé.

ANGLIE.

Rozsáhlé přípravy k blížící se korunovaci konají všichni dvorní oděvníci v Anglii. Několik tisíc dělníků hotoví úbory, které budou při korunovaci neseny. Většina korunek, jaké u příležitosti té nosí peerové a jejich ženy, zhotovena bude firmou Eda, Son & Ravencroft, jednou z nejznámějších dvorních firem oděvních. — Známý vůdce anglických katolíků, vévoda z Norfolku obdržel od Svatého Otce řád "Militia Aurata," který má pouze pět osob v celém světě.

HONDURAS.

Zprávy sdělují, že v Hondurasu vypukla revoluce a na hranicích Hondurasu a Nikaraguy se bojuje. Revolucionáře vede generál Lee Christmas, jenž brzo prý bude mít 1000 mužů vojska, mezi nimi mnoho Američanů. Jest prý známo, že vláda Davilova přenesla $[illegible] ve stříbře z Puerto Cortez do Ceiby, kam prý postupující povstalci míří. Zpráva sděluje, že boj vede se dvacet mil od Cape Gracias, Nikaragua, ale na straně honduraské. Má se za to, že Christmas podnikne útok z prvu[illegible], kdežto Bonilla napadne Ceibu se strany pobřežní od Puerto Cortez, kde prý těžce vyzbrojený dělový člun Hornet udrží přístav [illegible].

☞ Pište sobě o "Česko-Americký Venkov" na ukázku, pokud jsou ještě čísla k dostání.

Zprávy americké.

Krajan vynálezcem.

S potěšením zaznamenáváme velice zajímavý vynález krajana Josefa J. Kopačky z Hartford, Conn., jenž po dva roky pracoval se svým přítelem Augustem Warzyckim na plánu, dle kterého zhotovena bude vzducholoď na základě kombinace řiditelného balonu s aeroplanem. Tato idea jest zcela odlišnou od všech dosavadních, které předloženy až dosud ve Washingtoně v patentní kanceláři. Josef Kopačka a jeho společník obdrželi před několika dny potvrzení patentního práva ve dvou státech. Pan Kopačka jest toho pevného přesvědčení, že pravé rozluštění vzduchoplavby spočívá v tom, že hlavním regulátorem jest schránka neb pytel o třech odděleních, v nichž se nalézá v prostředním plyn a v druhých dvou postranních horký vzduch. Nad tímto umístěna horizontálně dvě křídla, pohybující se dle potřeby, řízena pákou a dráty z káry, která bude zavěšena na balonu trojúhelníkového tvaru. Jest úmyslem vynálezců umístiti v každé vzducholodi francouzský stroj značné síly a dva propellery ve spojení s tímto ku zvýšení výkonnosti. Vynálezci okamžitě zařídí společnost pod jménem "Ariel Construction Company", která bude inkorporována dle zákonů státu Massachusetts s kapitálem $50,000. Tato společnost otevřela své úřadovny v čís. 212 Asylum Str., v Hartford. Pan Kopačka jest ve spojení s profesorem vídeňské techniky Janem Tvardešem, jenž započne okamžitě práci na vypočítávání rozměrů vzducholodě a veškerých detailů, aby vše bylo určeno s matematickou přesností, než vzducholoď bude zhotovena.

Krajan žádá o nový soud.

V Jersey City, N. J., projednávána byla žádost o povolení nového soudu známého krajana Jos. Kyselky. Soudce Blair nařídil státnímu návladnímu Carveovi, aby předložil přísežná udání na požadavek o nový soud. Rozhodnutí čeká se na druhý týden. Že Kyselka dostane nový soud, není pochyby, a že bude osvobozen, jest jisto. Neb státní návladní nemá žádného důkazu aneb svědků, což mu vzalo tak dlouho soud odkládati a pak udělal velmi velikou mýlku, když porotě, která měla rozhodovati o osudu krajana, poslal opisy svědectví, které vzato bylo při koronerově porotě. Pět porotců četlo opisy tyto a též o nich bylo rokováno, nežli přišlo se ku hlasování. Právník Kyselkův, Alex Simpson, jest docela jist, že nový soud povolen bude a Kyselka osvobozen.

Zajímavý nález.

Když žena Freda S. Browna, tajemníka obce Conway, Pa., kuchala kuře, našla v jeho voleti kousek zlata v ceně as $10. Mnoho osob přišlo se podívat na zlato i prohlédnout lot, kde kuře bylo chováno. V osadě zavládlo takové rozčilení, jako kdyby byl objeven petrolej.

Tragedie v soudním dvoře.

Z Hot Springs, Ark., se sděluje, že tam byl dne 27. prosince Oskar Chitwood, který byl obžalován, že v minulém srpnu zavraždil šerifa Jake Haupta v tomto okresu, byl časně ráno vyvlečen ze zdejšího okresního vězení a lynčován. Chitwood měl býti právě odveden do policejního vězení z tam odtud nastoupiti cestu do Bentonu, Ark., kde s ním měl býti zahájen soud. Chitwood byl zastřelen v ohradě, nám dvoře, v němž jsou okresní vězení a okresní soudní budova. Jen tři lynčovníci vstoupili do ohrady, kdežto ostatní čekali za plotem. Výpomocný šerif, který byl v průvodu na [illegible] Chitwooda, když jej odváděl, byl lynčovníky zadržán a musel na jejich rozkaz zvednouti ruce do výše a přihlížeti, jak jeho vězeň byl zastřelen. Státní návladní Wood prohlásil, že případ ten důkladně vyšetří. V první řadě chce prý zjistiti, jakým způsobem se lynčovníci dozvěděli, že Chittwood má býti odvezen z města. Výpomocný šerif, jenž měl vězně pod dozorem, prohlašuje, že šel s tímto právě přes soudní dvůr, když malá dvířka, vedoucí na ulici, se otevřela a tři maskovaní mužové s namířenými revolvery mu poručili, aby zvedl ruce do výše a když to se stalo, Chittwooda, aniž by byli slova promluvili, zastřelili. Úředník ten praví, že za dvířky viděl ještě asi 15 mužů, kteří byli všichni maskováni. Z lynčovníků nezná prý žádného.

Plemenná vojna.

V Clarksdalle, Miss., došlo ku krvavé řeži mezi černochy a bělochy na plantáži J. W. Cartera, při čemž L. D. Keese a G. Dodget byli usmrceni a jistý John Hole nebezpečně zraněn. Usmrcení i ranění jsou vesměs běloši a nalézali se ve službách plantážní správy. Hned po skončeném boji seskupila se silná tlupa osadníků, která se slídícími psi pustila se za černochy. Zpráva končí, že černoši dopadeni byli v nějaké opuštěné chatrči v lese a jak uzřeli stíhately, vyslali po nich salvu střel. Stíhatelé obklopili chatrč a jsou si jisti, že všechny černochy dostanou do své moci a pak zajisté že lynčování nebude.

Nový rekord.

Ne méně jak 75,000 lidí vidělo aviatika Arch Hoxseye v Los Angeles, Cal., vznésti se s Wrightovým aeroplanem, jímž chtěl učiniti nový rekord v letu do výše. Skutečně podařilo se mu dosáhnouti výše 11,474 stop, nebo téměř o 1000 stop více, než nedávno docílil v Pau ve Francii aviatik Le Cagneux. Je to podruhé, co v Las Angeles proveden byl rekord v letu do výše pro aeroplany. Hoxsey podnikl svůj let v době, kdy vítr hnal se rychlostí 40 mil za hodinu, který roztříštil několik jednoplošníků. Tím byl proveden důkaz, že dvojplošníky překonají tlak větru, kterému jednoplošníky nedovedou odolati. Odvážný tento vzduchoplavec však se z úspěchu toho dlouho netěšil, neb v pondělí pádem se zabil.

KALENDÁŘE.

Pečírkův kalendář, cena 35 ctů., předplatitelům za doplatek 15c.

Velký Slovanský, cena 35 ctů., předplatitelům za doplatek 15c.

Kalendář Amerikán, cena 50c, předplatitelům za doplatek 30c.

Mimo to máme více jiných kalendářů z Čech, jako "**Vídeňský Národní kalendář**," "**Domov**," "**Radhošť**" a j., v ceně 35 centů jeden, předplatitelům za doplatek 15 centů.

POKROK PUBLISHING CO., 1417-19 So. 13th Str., Omaha, Neb.

SPOLKOVÝ VĚSTNÍK

HŘBITOVNÍ SPOLEK

svolává schůzi všech č[illegible], náležejících k českému národnímu hřbitovu, na neděli, dne 8. ledna 1911, ve dvě hodiny odpoledne v síni bratří Diviš. Předčítá volba úředníků a jiné důležité jednání a proto přítomnost všech členů jest nutna.

Vác. Kuhr, předseda. Frank Svoboda, tajemník.

Řád Dobromila, č. 116, ZČBJ, konati bude v neděli 1. j. dne 8. ledna 1911 o 2. hod. odpoledne v budově Sokolovny na jižní 13. ul. svou výroční schůzi. Jelikož předléhá volba nových úředníků a jiná důležitá jednání, je žádoucno, by se všechny členkyně do schůze té dostavily. Nepřítomné podléhají pokutě dle stanov.

Anna B. Kalinová, taj.

Těl. Jednota Sokol Omaha

Schůze ve středu, dne 11. ledna, v 8 hodin večer.

K. Špaček, taj.